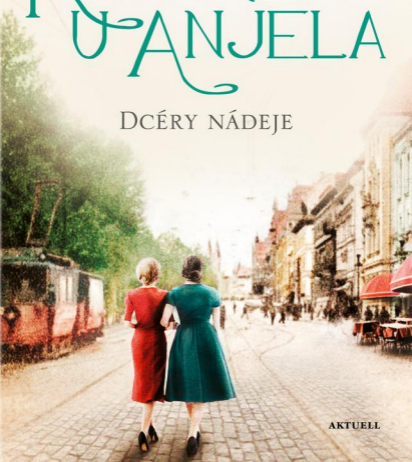

ANNE JACOBSOVÁ
ALIAS MARIE LAMBALLE

KAVIAREŇ U ANJELA

DCÉRY NÁDEJE

AKTUELL

ANNE JACOBSOVÁ

ALIAS MARIE LAMBALLE

KAVIAREŇ
U ANJELA

DCÉRY NÁDEJE

AKTUELL

Dielo je autorsky chránené. Všetky práva, najmä rozmnožovať a rozširovať, rovnako ako právo prekladu, sú vyhradené. Žiadna časť tohto diela sa nesmie bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv reprodukovať, spracovávať, rozmnožovať alebo rozširovať vo forme fotokópií, mikrofilmov a ani inými metódami použitia elektronických systémov ukladania do pamäte.

Táto kniha je fikcia. Všetky postavy, mená, charaktery, miesta a udalosti sú dielom autorkinej fantázie a akákoľvek podobnosť so skutočnými osobami, žijúcimi alebo mŕtvymi, s obchodnými záležitosťami, udalosťami alebo miestami je celkom náhodná.

Marie Lamballe: Kaviareň U anjela, Dcéry nádeje

Z nemeckého originálu Café Engel, Töchter der Hoffnung, ktorý vydalo vydavateľstvo Bastei Lübbe AG, Köln.

Copyright © 2020 Bastei Lübbe AG, Köln

All rights reserved.
Všetky práva vyhradené.

Translation © Elena Diamantová 2023

Design © Buerosued

Redakčne upravila: PhDr. Adriana Oravcová
Sadzba a zalomenie: Samuel Ryba – Design Ryba

Tlač: FINIDR, s.r.o., Český Těšín, Česká republika

Vydal AKTUELL vydavateľstvo, s.r.o., Bratislava, Slovenská republika
Slovak edition © AKTUELL 2023

ISBN 978-80-89873-59-3

SVETLANA

Wiesbaden, máj 1959

Bol horúci májový deň, jeden z tých dní na začiatku leta, ktoré rozžiaria domy a parky v meste. Teraz okolo deviatej večer po Wilhelmstraße ešte vždy kráčali domáci aj kúpeľní hostia, obzerajú si výklady drahých obchodov, prechádzajú sa pod pučiacimi platanmi k parku Warmer Damm alebo posedávajú v kaviarňach. Najmä v kaviarni *Blum* oproti Kúpeľnému domu, ktorá sa v posledných rokoch značne rozšírila. Vonkajšie stoly chránené markízami pred slnkom zaberajú veľkú časť chodníka a v pripojenej reštaurácii podávajú obedy. V horných poschodiach medzičasom zriadili hotel.

Blum predstihol kaviareň *U Anjela*, ktorá bola celé desaťročia na prvom mieste. Aj v tento večer je veľa vonkajších stolov reštaurácie obsadených, ľudia jedia, popíjajú víno alebo čerstvé májové bowle. Časníci v čiernom, s bielym obrúskom cez ruku, pobehujú medzi stolmi – noví hostia si musia sadnúť vnútri, lebo viaceré vonkajšie stoly sú rezervované. Oproti v Kúpeľnom dome má primadona Maria Callasová koncert a po ňom sa diváci nahrnú do kaviarní a reštaurácií.

V kaviarni *U Anjela* je pokojnejšie. Vonku sedí len jedna dvojica pri víne, sú pohrúžení do rozhovoru a občas si odpijú z pohára. Svetlana dnes večer vypomáha a už dvakrát sa opýtala, či si ešte niečo želajú, ale tým dvom očividne nič ku šťastiu nechýba.

Vnútri sú len domáci. Heinz Koch a jeho žena Elsa sedia v rohu miestnosti pri fľaške Anjelských kvapiek, trpkastom bielom víne zo zaťovej vinice. Pridal sa k nim aj klavirista Hubsí Lindner, starý mládenec dosiaľ hrá v kaviarni trikrát v týždni popoludní a medzičasom je ako člen rodiny. To isté platí o Addim Dobscherovi, ktorý pred vojnou exceloval v divadle ako barytonista. Naďalej býva v malom podkrovnom byte a pomáha domácim, ako vládze. Tomuto statnému bielovlasému mužovi by nikto nehádal sedemdesiatpäť rokov – len

tí, čo ho dlhšie poznajú, si všimnú, že sa pohybuje pomalšie a je trochu zhrbený. Žije sám, jeho bývalá veľká láska Júlia Wemhönerová sa medzičasom presťahovala do iného bytu.

„Mám sa tých dvoch vonku znovu opýtať, či si ešte niečo neobjednajú?“ bezradne sa pýta Svetlana Elsy.

Tá pokrúti hlavou.

„Nechaj tak... Aby si nemysleli, že ich vyháname. Ak by neskôr prišli nejakí hostia, môžeš sa ich ešte raz spýtať, keď pôjdeš okolo...“

Svetlana prikývne a chce odísť do kuchyne, ale Heinz Koch ju zastaví.

„Prines nám ešte jednu fľašu Anjelských kvapiek, Svetlana. A prisadni si k nám...“

Svetlana zaváha a neisto sa pozrie na Elsu. Vzťah so svokrou sa síce po rokoch zlepšil, Elsu obmäkčilo predovšetkým narodenie Siny, ktorá má už osem rokov, ale o ozajstnej náklonnosti nemôže byť reč. Elsa stále nevie pochopiť, že si jej syn August vzal akurát Rusku, hoci trpel v ruskom zajatí.

„Personál by nemal sedieť tu pri stole, Heinz,“ namietne Elsa stroho. „Na hostí to nerobí dobrý dojem.“

Heinz láskyplne potľapká Elsu po ramene. „Ale čo! Kým prídu ľudia z koncertu, potrvá to ešte dobrú hodinku. Vari má dievča zatiaľ vystáť dieru v podlahe?“

Elsa to vzdá, lebo aj Hubsí a Addi volajú Svetlanu, aby si prisadla.

„Máte pravdu,“ vzdychne si. „Som ešte zo starej školy. Keď som bola mladá a obsluhovala som tu – moji rodičia by to nedovolili. Boli prísni...“

Addi jej so smiechom naleje do pohára. „Ani vína by ti nedali napíť.“

„Bože uchovaj! V tom rodičia nepoznali pardon. Kým bola kaviareň otvorená, otec nevypil ani kvapku...“

Svetlana prinesie z kuchyne ďalšiu fľašu aj karafu s vodou a prisadne si k stolu. Vytiahne zátku, všetkým naleje, ona si dá len vodu. Doma, v malej, no čarovnej secesnej vile, ktorú August minulý rok kúpil, leží osemročná Sina dávno v posteli a otec jej zrejme prečítal obľúbený príbeh. Knižka sa volá *Pippi Dlhá pančucha*, je od švédskej spisovateľky a Sine aj Augustovi sa nesmierne páči. Svetlana knihou nie je nadšená, pripadá jej trochu neslušná. Deti by predsa mali poslúchať rodičov, nosiť zo školy dobré známky, byť čestné, úprimné a usilovné. Tak ju to doma učili, len tak sa z dieťaťa stane slušný človek. Táto kniha však deti navádza na kadejaké nebezpečné výčiny. Svetlana nechápe, že práve August, ktorý je inak prísny,

má túto knihu rád a často z nej Sine číta. A pritom je Sina ozajstný knihomol a vie už dobre čítať. Je však príjemné schúliť sa v posteli a počúvať obľúbený príbeh.

Kým sa vonku stmieva a divadlo aj Kúpeľný dom sú už vysvietené, Svetlana mlčky sedí s ostatnými pri stole a počúva ich rozhovor. Vlastne ide stále o tie isté témy. O nové časy, ktoré sa svokrovcom nijako zvlášť nepáčia a aj obaja milí starší páni sa s nimi ťažko vyrovnávajú.

„Ich učiteľka má načerveno nalakované nechty,“ rozhorčuje sa Elsa. „Len si to predstavte. Čo si o nej deti pomyslia?“

Svetlana sa z povinnosti zatvári pobúrene a myslí si svoje. Ona si rada lakuje nechty, v lete dokonca aj na nohách. August ju k tomu povzbudzuje, páči sa mu to, niekedy jej dokonca sám prinesie fľaštičku laku. Vo svojej advokátskej kancelárii dobre zarába a je hrdý, že môže rodine zabezpečiť bezstarostný život. Len so Svetlaniným synom Mišom, ktorý má už šesťnásť rokov, to nemajú ľahké.

„Volá sa to *petticoat*,“ vraví Elsa ironicky. Rozhovor pokračuje. „Tie mladé žaby sú bláznivé. Nosia viaceré spodničky, aby im sukňa odstávala, a vidieť im až ktoviekam. A ako len vrtia zadkom! Otrastné! Kedysi by takú ženu zavreli...“

Ostatí majú na vec iný názor, najmä Addi namietne, že mladé dievčatá vyzerajú pôvabne a Heinz s ním súhlasí. Potom sa rozprávajú o novom účese konský chvost a o tej otrasnej hudbe zvanej rokenrol. V tom je Hubsli Lindner na Elsinej strane. Speváci ako ten Elvis Presley sa ani zďaleka nevyrovnajú veľkým tenorom, ako je Richard Tauber a Enrico Caruso! Je nepochopiteľné, že mladí ľudia sú tým chlapíkom takí nadšení a dokonca napodobňujú jeho účes.

Elsa sa pritom pozrie na Svetlanu, lebo aj Miša nosí vlnku nad čelom a denne si ju natiera voňavými pomádami. Je to pekný chlapec, podobá sa na otca, ktorý Svetlane kedysi v tábore poplietol hlavu. Dievčatá sa za Mišom obzerajú. Skončil osemročnú základnú školu, potom sa začal učiť u Dyckerhoffa, ale čoskoro odtiaľ odišiel. Nepáčilo sa mu ani u Henkella v Biebrichu. Teraz si zarába donáškami pre Júliu Wemhönerovú, za učňa už nechce ísť.

Vonku je už tma, pouličné lampy vrhajú na ulice a park jemnú žltkastú žiaru, osvetlené divadlo za platanmi pôsobí neskutočne, na sivom nočnom nebi sa trbliece jasná hviezda. Mladý párik chce zaplatiť. Svetlana sa náhli von, dostane malé prepitné a poďakuje

sa. Od Kúpeľného domu prechádzajú cez ulicu ľudia vo večernom oblečení – koncert sa skončil.

„Čítali ste, čo v *Kurieri* písali o Callasovej?“ opýta sa mladý muž Svetlany. „Vraj je to tigrica. Načisto nevypočítateľná. Nikdy sa vo pred nevie, či bude večer spievať, alebo odriekne.“

Svetlana sa zdvorilo usmeje. Žena ako Maria Callasová si také výstrelky môže dovoliť – je taká slávna, že jej všetko odpustia. Svetlana si myslí, že tá žena je zlým príkladom. Práve veľká umelkyňa by nemala vystrájať ako tigrica, mala by sa správať skromne.

„Lístky boli pre nás pridrahé,“ poznamená mladý muž. „Radšej si vypijeme to vaše vynikajúce víno! Odkážte pánovi Perrierovi, že sme nadšení!“

„Srdečne ďakujem. Iste sa poteší...“

Svetlana ešte chvíľu zostane vonku, lebo dúfa, že si k stolíkom sadnú nejakí hostia, ale všetkých návštevníkov koncertu ako vždy odchyť kaviareň *Blum*, ktorá je rovno oproti Kúpeľnému domu.

Vnútri si to fiasko takisto všimli – nie je to nič nečakané. Keď sa v Kúpeľnom dome konajú nejaké akcie, má kaviareň *U anjela* horšie karty, zato sa u nich častejšie zastavia návštevníci divadla, ktoré stojí priamo oproti.

„Takí umelci ako Callasová chodievali po koncerte k nám do kaviarne,“ rozpráva Heinz Koch namrzene. „Cítili sa tu príjemne. Veľké hviezdy divadla ešte visia vedľa na stene. Gründgens a Tilla Durieuxová...“

Pretože Hilda a Jean-Jacques spolu s dvojčatami sú na návšteve príbuzných vo Francúzsku, ticho pokračuje: „Renovácia zničila atmosféru kaviarne. Umelecký duch je preč. Veľké okenné tably a svetlé steny – všetko to pôsobí chladno a neútulne. Preto sem už slávni speváci a herci nechodia...“

Elsa skormútené prikyvuje a Hubsí dodá, že nechodia ani speváci Štátneho divadla cez prestávku, keď skúšajú. A herci takisto nie.

„Všetci idú radšej k *Blumovi*,“ vzdychne si Elsa. „Tam ponúkajú menu za dve marky päťdesiat, s polievkou a dezertom. Pravdaže, *Blum* má aj reštauráciu s ozajstnou kuchyňou a kuchárom...“

Ako sa vtedy radovali, keď sa kaviareň *U kráľa* musela zavrieť, pretože vedľajšiu stavbu zbúrali a prieluku uzavreli. Kochovci vtedy verili, že sa konečne zbavili otravnej konkurencie. Bol to fatálny omyl. Vedľa kaviarne *U kráľa* mohli celé roky výborne existovať, hlavne vďaka rozličným podujatiam na malom javisku. Vystupovali

tam skvelé osobnosti. Kabaretiéri a umelci slova ako Heinz Erhardt a Werner Finck k nim prichádzali, lebo ich sprostredkoval Wilhelm. Mladí hudobníci z frankfurtskej vysokej školy a z wiesbadenského konzervatória. Aj viacerí herci zo Štátneho divadla tu mávali sólové vystúpenia. Medzičasom sa však kultúrny život vo Wiesbadene rozvinul, ľudia lákajú rozličné zaujímavé ponuky a kaviareň *U anjela* prišla o svoje publikum.

„Tak, ako to bývalo, to už nikdy nebude,“ smutne zahlási Elsa. „Najkrajšie časy kaviarne *U anjela* sme zažili spolu, Heinz. A za to som Pánu Bohu vďačná.“

Opre si hlavu o mužovo plece a on ju hľadá po sivých kučeravých vlasoch. Svetlana je dojatá. Na jeseň tí dvaja oslávia štyridsiate výročie svadby – je to šťastie, keď sa dvaja ľudia po toľkých rokoch stále majú radi. Hilda už plánuje oslavu, ale rodičia sa o tom nesmú dozvedieť, má to byť prekvapenie. Vymyslela plavbu loďou po Rýne do Eltvillu, so šampanským a vystúpeniami umelcov na palube...

„Možno príde Fritz Bogner s niektorými kolegami na pohárik vína,“ utešuje ju Addi, ktorému je Elsy ľúto. Svetlana však pokrúti hlavou. Fritz Bogner sa momentálne drží bokom. Dokonca aj po premiére, keď všetci spoločne oslavujú, ide rovno domov. Údajne nechce nechať Luisu a obe dievčatká, osemročnú Marion a päťročnú Petru dlho osamote.

„Keď chceš, Svetlana, môžeš urobiť vyúčtovanie a ísť domov,“ navrhne jej Elsa. „Keby prišli nejakí hostia, obslúžim ich. A povedz Augustovi, aby sa postaral o tú neprijemnú záležitosť s mestským úradom...“

Svetlana prikývne a ide si do kuchyne odložiť bielu zásterku a vziať si kabát. Hnevá sa na svokra, lebo Augustovi zasa pridáva prácu. Vari sa Elsa Kochová nechválila, že o účtovníctvo, dane a všetky obchodné záležitosti súvisiace s kaviarňou sa postará sama? Pretože Heinz bol vždy zodpovedný skôr za ľudskú a umeleckú stránku. Teraz sa však pri každej maličkosti obracia na Augusta o radu a žiada ho, aby pre ňu písal listy. Pretože list s hlavičkou „August Koch, advokát“ je podľa nej oveľa účinnejší.

Vyúčtovanie nezaberie veľa času, a tak Svetlana ešte umyje poháre po mladej dvojici, utrie si ruky a vyjde von. Je vlažná noc. Na tmavom zamatovom nebi žiaria hviezdy, doprava na širokej Wilhelmstraße utíchla. Divadlo je tmavé, len na druhom poschodí vidieť modré nůdzové svetlo. Oproti u *Bluma* sa mihocú pestrofarebné

svetielka, rozvešali tam lampióny a na stoloch sú malé lampičky. Pretože už nejazdia autá, hlasy a smiech hostí dolieha až do kaviarne *U anjela*. Svetlana vyberie z kabelky kľúče od auta, ktoré stojí neďaleko. Už dva roky je hrdou majiteľkou Volkswagena „Chrobáka“, August jej ho kúpil, aby neskoro večer nemusela ísť domov na Biebricher Landstraße autobusom.

Práve keď otvorila dvere na strane šoféra, s trúbením prefrčalo okolo auto a ona sa vyľakane pritisla k blatníku. „Nechod' domov! Priviezli sme darčeky!“ volá mužský hlas. Veď to je Jean-Jacques!

Auto zastane priamo pred kaviarňou *U anjela*, dvere sa otvoria a z tesného priestoru vystupujú výletníci z návštevy Francúzska. Hilda si uhládza bielu ľanovú sukňu, má ju úplne pokrčenú, Frank trochu krivká a pýta si svoj kufor, kým Andi sa snaží dostať dlhé nohy zo zadného sedadla. Dvojičky majú už dvanásť rokov a sú dosť rozdielni. Kým Frank je stredne vysoký a trochu pri sebe, Andi koncom minulého leta riadny kus vyrástol. Je už o pol hlavy vyšší ako otec.

Svetlana zavrie dvere auta a náhli sa pomôcť odniesť dnu batožinu. Medzitým vyšli z kaviarne aj rodičia. Addi vlečie cestovné tašky, kým Hubs Lindner nesie veľkú izbovú rastlinu. Svetlana nechápe, ako sa im to monštrum podarilo vpratať do auta. Je však všeobecne známe, že vnútrajšok Chrobáka je ako z gummy a dá sa neobmedzene rozťahovať.

Pochmúrna nálada v kaviarni *U anjela* razom pominie. Všetci navrátilcov objímajú a bozkávajú, vynášajú von lampy, poháre a fľaše vína, Jean-Jacques otvára kôš, kam mu jeho matka nabalila domáce dobroty. Aby sa všetci zmestili, musia prisunúť k sebe dva stoly.

„*Pas de vin pour les enfants*,“ zvolá Jean-Jacques a teší sa, že synovia protestujú, lebo to dokazuje, že si za tých niekoľko dní osviežili francúzštinu.

„Už nie sme deti!“ pobúrene vykrikuje Frank. „*Grand-mère* nám vždy dávala víno!“

„Dostanete mušt,“ rozhodne Elsa. „Tu som ja vaša *grand-mère*, jasné?“

V miestnosti je hlučno ako vždy, keď sú Jean-Jacques a jeho synovia spolu. Všetci si pripájajú na šťastný návrat. Vyrazili dnes zavčasu ráno a urobili si len dva „pikniky“. Jean-Jacques servíruje sušenú šunku, čierne olivy, kozí syr a francúzske bagety, Hilda rozpráva o rozkošnej Céline, ktorá má už dvanásť rokov a je poriadne

prešibaná. Frank a Andi matke protirečia, ale zdá sa, že malá sesternica mala dvojičky pod palcom.

„Nechápem, že Pierrot a Jean-Jacques sa v minulosti tak často hádali,“ poznamená Hilda. „Väčšinu času trávili spolu vo vinici a po večeroch viedli odborné debaty.“

„Je to tvoja zásluha, *mon chou*,“ povie Jean-Jacques nežne. „Všetkých si skrotila. Aj mama ťa má rada.“

Vládne veselá nálada, poháre štrngajú, Addi spustí starú pijanskú pesničku, Heinz a Hubsy sa pridajú. Hilda spieva o oktávu vyššie. Vzadu z kaviarne *Blum* už niektorí hostia odchádzajú, ale tu *U anjela* sa príjemná nálada stupňuje. Rozbaľujú sa darčeky: malé vrecúška so sušenou levandulou, ktoré sa dávajú medzi bielizeň, sladké pečivo od *grand-mère*. Vínové poháre a, samozrejme, červené víno zo švagrovej vinice. Sušená šunka, ktorú chce Jean-Jacques ponúkať svojim hosťom v Eltville.

„Obstarala mi ju Simona,“ vysvetľuje. „Kúpila ju od jedného známeho.“

Simona, mladšia sestra jeho švagrinej Chantal, sa medzičasom vydala a žije s manželom v Marseille. Často navštevuje sestru, čo podľa Hildy nevrhá na jej manželstvo dobré svetlo.

„Urobila si u chlapcov očko,“ smeje sa Hilda. „Nebudeš to mať ľahké, ocko. Simona zásobila Franka a Andiho platňami.“

Dvojičky dostali na Vianoce gramofón. Odvtedy Elsa zavše musí metlou zaklopať na plafón, lebo v dome sú tenké steny.

„Dúfam, že si nebudú púšťať to zavýjanie,“ vzdychá starý otec Heinz. „To nie je hudba, ale pekelný rámus!“

„Je to fantastické, dedko!“ tvrdí Frank. „Perfektné šupy!“

„Nemôžeš rozprávať ako normálny človek?“ hreší syna Hilda. „Aspoň keď sa zhováraš s dedkom...“

Nedokončí vetu, lebo Jean-Jacques ju chytí za lakeť. „Nezvoní telefón?“

Všetci odrazu stíchnu a načúvajú. Skutočne, vnútri v kaviarni zvoní telefón. Hilda sa vrhne k otáčacím dverám a silno ich potlačí, aby stihla zdvihnúť.

„To bude určite August,“ nazdáva sa Svetlana. „Robí si starosti, prečo ešte nie som doma...“

Vzápätí vyjde Hilda pred kaviareň. Má vážnu tvár. „Je to pre teba...“ povie Svetlane.

„Už idem.“

Keď obe ženy prejdú otáčacími dverami dnu, Hilda objíma Svetlanu okolo pliec. „Nezľakni sa – volá polícia. Niečo s Mišom...“

„Preboha...“ zhrozene šepne Svetlana. „Dačo sa mu...“

Zrazu si spomenie na strašnú nehodu v škole vo Sverdlovsku. Keď malý Miša ležal pred ňou v bezvedomí a museli nekonečne dlho čakať na sanitku.

S trasúcou sa rukou chytí slúchadlo. „Haló? Tu je Svetlana Kochová.“

„Vy ste stará mama Michaela Kocha?“ opýta sa drsný mužský hlas.

„Nie, som jeho matka. Čo sa stalo? Prosím vás, povedzte mi, čo sa môjmu synovi stalo...“

„Len pokojne. Váš syn je tu na strážnici. Bolo by dobré, keby ste poňho prišli...“

HILDA

Hilda, samozrejme, nedovolí, aby Svetlana šla na strážnicu na Friedrichstraße sama. Aj Jean-Jacques sa ponúkol, že pôjde so švagrinou, ale Hilda namietla, aby radšej uložil dvojičky do posteľe a pomohol matke upratať kaviareň. On nato zrazil podpätky a salutoval.

„Vykonám, pane!“

Rodičia aj Addi sa zasmiali. Jean-Jacques vždy stvára také hlúposti, keď je rozjarený, čo mimochodom býva každý večer, odkedy dorába vlastné víno. Hilda si zavše robí starosti o jeho pečeň, ale on ju zakaždým vysmeje. Tvrdí, že uňho doma dostávajú aj malé deti *vin rouge* s trochou vody a starí ľudia sedia večer pred domom s pohárom vína. Vraj je to zdravé a zabíja to baktérie.

Na strážnici ich prijme štíhly sivovlasý úradník s vyčítavým pohľadom. Hilda cíti, ako Svetlana trpí, a hnevá sa na namysleného chlapíka, ktorý si najprv zdĺhavo overuje jej doklady.

„Ten chlapec potrebuje pevnú ruku, pani Kochová,“ poučuje Svetlanu. „Istotne nechcete, aby sa dostal na šikmú plochu.“

Hilda si musí zahryznúť do jazyka, aby mlčala. Akurát chuderke Svetlane musí takto dohovárať. Veď jej švagriná má so svojím milovaným rozmazaným Mišom toľko starostí. A pán mudrlant ešte pritvrdí: „Keď si s chlapcom neviete dať rady, môžeme vám odporučiť príslušné zariadenia. Tam takých chalanov naučia disciplíne a poriadku. Rozhodne im to prospeje!“

Svetlana zbledne a Hilda vybuchne.

„Hovoríte o tých táboroch, ktoré sme tu kedysi mali po celom Nemecku?“ opýta sa uštipačne.

Úradník reaguje prudko, sčervená a navrie mu krk, zlostne zagáni na Hildu ako na dlho hľadaného zločinca.

„Tie časy sú už za nami, mladá pani,“ sykne na ňu. „Ale ani dnes nezaškodí, keď takých výrastkov naučia, ako sa majú správať.“

Svetlana ju poťahá za rukáv. Bojí sa, aby nazlostený policajt nezavrel Mišu na noc do cely.

„Čo vlastne vyviedol?“ opýta sa Hilda, ktorá sa nedá len tak zastrašiť.

Dozvedia sa, že Miša sa spolu s tromi kamarátmi potrudnení vykúpali vo fontáne pred Kúpeľným domom. Bolo to práve v čase, keď tam polícia patrolovala kvôli koncertu Callasovej.

„Preboha!“ zvolá Hilda.

Pretože nechce úradníka ešte väčšmi podráždiť, potlačí smiech. Muž sa postaví a kývne im, aby ho nasledovali. Kráčajú po dlhej odpudivej chodbe, potom policajt otvorí dvere, za ktorými je malá miestnosť s drevenou lavicou a vstavanou skriňou. Miša sedí schúlený na lavici. Keď sa dvere otvoria, zdvihne hlavu a zamračí sa.

„Nič strašné...“ zamrmle. „Len trochu vody. Bola to zábava...“

Svetlana sa vrhne na milovaného syna, objíme ho, narieka, že má mokré šaty a určite sa prechladne.

„Ach, Miša... čo to stváraš... Robíš mame starosti... také hlúposti... Ospravedlň sa pánovi policajtovi!“

Miša je šťastný, že sa odtiaľ dostane, vidieť to na ňom. Policajtovi skutočne povie, že ho to mrzí, potom neistým krokom kráča vedľa matky. Nedovolí však, aby ho vzala za ruku.

„Nič mi nie je, mami... Môžem ísť sám...“

Keď nastupujú do auta, Svetlana má v očiach slzy. Miša zalezie na zadné sedadlo, okolo neho sa šíri nepríjemný alkoholický pach. Hilda sedí vpredu vedľa Svetlany a snaží sa upokojiť situáciu.

„Chlapci občas robia vylomeniny, Svetlana. Hlúpo sa to skončilo, ale nie sú žiadni kriminálnici. Aj August to pochopí.“

Keď však vystúpi pred kaviarňou *U anjela*, nemá pocit, že sa jej podarilo Svetlanu upokojiť. Miša sa na ňu skormútené pozrie, Svetlana sa poďakuje, ale stále má slzy na krajíčku.

V kaviarni je tma, rodičia už odišli do svojho bytu. Hilda vyjde hore schodmi a počuje televíziu, ktorú otec sleduje.

„Želáme našim divákovi pokojnú noc...“

Už je tak neskoro? Nasleduje národná hymna a potom sa na obrazovke objaví „sneženie“. Matka vypne „debnu“ a otec ide poslušne spať. Hilda je zrazu na smrť unavená. Cesta z južného Francúzska do Wiesbadenu bola dlhá a namáhavá, dvojčatá na zadnom sedadle vystrájali a hašterili sa. Jean-Jacques zavšesť stratil nervy a zreval,

keď sa nejaké auto pred nimi pomaly vlieklo, a Hilda sa po celý čas snažila udržiavať dobrú náladu. Navyše bolo horúco – teraz chce len do postele. V predsieni ich bytu sa musí prebrať pomedzi kufre a tašky, ktoré tam jej chlapi nechali ležať.

Jean-Jacques už chrápe v spálni, v izbe dvojčiat je ešte svetlo. Frank napäto vyzrie cez škáru dverí, chce vedieť, čo je s Mišom.

„Pôjde do väzenia?“

„Nie, samozrejme, že nie. Prečo ešte nespíte? Ráno musíte zavčas vstať do školy!“

V izbe je na zemi plno gramoplatní. Samé single s najnovšími americkými hitmi. Pekne ďakujem, Simona. Zajtra sa bude ocko sťažovať na hluk a mama sa, pochopiteľne, postaví na jeho stranu.

„Stará mama sa strašne hnevala,“ sťažuje sa Andí. „Museli sme sa vykúpať, lebo sme vraj špinaví. Aj vlasy si umyť!“

Dvojčky neznášajú dôkladné umývanie. Ráno si trochu ošpliechajú tvár a ruky, vyčistia si zuby. Ani jeden syn už roky nevošiel dobrovoľne do vane. Svetlana tvrdí, že sa to možno čoskoro zmení. Miša sa teraz kúpe tak často, že August sa sťažuje na veľkú spotrebu vody. Okrem toho používa voňavé mydlo, ktoré im poslala priateľka zo Sverdlovska, a dokonca sa už aj holí.

„Sú ešte nevinní, Hilda,“ poznamená Svetlana s úsmevom. „Keď sa začnú často umývať, bude v tom dievča.“

„Ale ako to dopadlo s Mišom? Všetko nám povedz, mami!“

Hilda im nakáže, aby najprv odpratali platne, potom si sadne k Andimu na okraj postele a rozpráva.

„Všetci poliši sú šibnutí!“ utrúsi Frank.

Aj Hilda si to myslí, ale to jej maloletí synovia nemusia vedieť. Prikáže im, aby zhasli svetlo a spali.

„Zajtra musíte o siedmej vstávať!“

„Dnes,“ zahlási Andí pyšne, lebo už má hodinky. „Práve bola polnoc.“

Dvojčky dostanú bozk na dobrú noc, potom sa zavrtajú pod perinu a Hilda zhasne lampy na nočných stolíkoch. Obaja ťažko znášajú zmenu, pretože vo Francúzsku sedávali do neskorej noci pred domom s priateľmi a susedmi, aj obchody sú tam omnoho dlhšie otvorené. Nie ako vo Wiesbadene, kde sú o pol siedmej prázdne ulice.

Hilda závidí manželovi, ktorý už tvrdo spí a len zavše trochu zamliaska. Ona napriek únave nemôže zaspáť, prevaľuje sa v posteli, vytiahne si pokrývku až po bradu, potom sa zase odkryje, lebo jej je teplo.

Tam dole v južnom Francúzsku prežili bezstarostné dni. Zamilovala si tú slnkom prežiarenu krajinu, spoznala miesta, kde sa dá v krištáľovej vode riečky kúpať, vie, ktoré vinice patria Perrierovcom a ktoré susedom, spriatelila sa aj so psom na dvore. Nerozumie všetko, o čom sa príbuzní rozprávajú, pretože hovoria rýchlo, ale väčšinu pochopí, aj sama rozpráva a rozumie jej. So Simonou, ktorá tam prišla na pár dní, hovorila po nemecky, lebo švagriná Jeana-Jacquesa sa učí nemčinu.

„Vieš, v Marseille chodia do nášho bistra ľudia z rôznych krajín. Preto neuškodí, keď vie človek po anglicky aj po nemecky...“

Najlepšie si rozumela s Pierrotovou ženou Chantal. Je to tichá, zdržanlivá žena a páči sa jej Hildina energická povaha. Obe ženy spolu varili a pritom sa o všeličom bavili. Hilda sa dozvedela, že kedysi sa bratia často hádali. Potom, čo otec zomrel a dedičstvo sa usporiadalo, vychádzajú spolu dobre.

„Pierrot tvrdil, že otec mal vždy radšej Jeana-Jacquesa ako jeho. Trápilo ho to. Mama zasa dávala prednosť Pierrotovi. Ani to nebolo dobré...“

Hilda o tom premýšľala a rozhodla sa, že nikdy nedá prednosť jednému zo synov. Sú veľmi rozdielni, ale každého miluje rovnako. Frank je síce výrečný, no v škole dostáva len priemerné známky, kým Andi je skôr tichý, rád číta a podľa triedneho učiteľa by už mal byť na gymnáziu. Andi však ani za nič nechcel ísť na inú školu ako brat, preto oboch chlapcov dali na reálku. August krútil hlavou a tvrdil, že chlapca pripravili o šancu.

Hilda konečne našla správnu polohu na spánok, veď je najvyšší čas, kostolné zvony práve odbili dve. Ach, napriek všetkému je krásne byť zasa doma... Zajtra musí vyprať veci z dovolenky a potom dole v kaviarni...

O chvíľu už spí a sníva sa jej o vysokánskej kope košieľ, nohavíc a svetrov, trčia z nej modré, kárované aj biele ponožky a navrchu zbadá Elsin sivý králičí kožuch, ktorý jej máva, akoby bol živý, a volá: „Oper ma, ale pozor, aby som sa nezamočil!“

Ráno ju Jean-Jacques zobudí krásnym, nežným spôsobom, hoci dnes má naponáhlo. Lúboštná predohra je kratšia ako na dovolenke, napriek tomu si Hilda užíva jeho vášeň. Keď príde na vec, jej milovaný je stále divý a nespútany, ako to má rada. Musí však priznať, že aj ona sa činiť. Keď napokon vyčerpaní a uspokojení ležia

vedľa seba, pohľad jej padne na hodiny na nočnom stolíku a zistí, že je iba pol šiestej.

„Nedá sa nič robiť,“ vzdychne si Jean-Jacques a odhrnie prikrývku. „Musím vstať. Objednal som robotníkov, *ma colombe*. Hor sa do roboty...“

Samozrejme. V jeho vinici narástla burina a treba viazať mladé výhonky. Dovoľenka sa skončila – znovu sa začína bežný manželský život, to znamená: ona sa stará o kaviareň a Jean-Jacques pracuje vo svojej malej vinici. Tak to je od jari do neskorej jesene, predvlani oberali posledné hrozno až v decembri. Na ľadové víno. Jean-Jacques nebol s výsledkom spokojný, ale neodradí ho to, aby to skúsil znovu.

Hilda vstane, dá si župan a uvarí kávu. Chlapec s pečivom tu už bol, ona prestrie na stôl a sadne si k prvej šálke kávy, kým sa jej muž v kúpeľni holí. Vie to, lebo si pri holení vždy píska pesničku o *petite galère*.

Pri raňajkách mu rozpráva o Mišovom najnovšom výčine, ale muž je v myšlienkach už pri viniči. Dá si na tanier trochu marmelády, zemľu si naláme na malé kúsky, namáča ich do nej a vkladá do úst. Zapíja to čiernou kávou. Raňajkuje krátko – neskôr si dá s robotníkmi ozajstné *déjeuner*. Šunku a syr z domova má už zabalené.

„*Adieu, ma petit Ilde...* V sobotu mi privez deti, dobre? Môžu sa veľa naučiť...“

Pevné objatie a dlhý bozk. Takže cez víkend chce zostať v Eltville a dvojčky mu majú pomáhať. Jean-Jacques sa vážne usiluje, aby sa zo synov stali nadšení vinári. Zatiaľ sa mu to veľmi nedarí. Frank nenávidí tvrdú robotu vo vinici a otvorene to dáva najavo. Andi sa mlčky podriadi, nechce otca zarmútiť, ale ani on nemá o vinárstvo záujem. Teraz sa vášnivo venuje astronómii, z knižnice si o nej vypožičal kopu kníh.

Hilda sa z okna pozerá, ako jej najmilší odchádza na červenej goélette. Dodávku si kúpil cez kamarátov vo Francúzsku, je to robustný terénny voz, na ktorý sa dá spoľahnúť. Aspoň to tvrdí.

Hilda je napriek káve ospalá. Hodinky ukazujú štvrt na sedem, mohla by si ešte na polhodinku ľahnúť. Vtom však niekto klope na dvere bytu – je to mama Elsa, notorické ranné vtáča. Zrejme videla odchádzať Jeana-Jacquesa a pomyslela si, že aj Hilda je už hore a môže sa s ňou porozprávať.

„Prepána, ešte ste sa ani nevybalili!“ zvolá pri pohľade na kufre a tašky v predsieni.

Hilda prehltné zlostnú otázku, kedy to mala urobiť. Radšej ponúkne matke šálku kávy.

„Len dopoly, dole som už jednu mala...“

Elsa si sadne vedľa Hildy k stolu a prirodzene chce počuť, ako sa tá záležitosť včera večer skončila.

„To je strašné!“ vzdychne si, keď sa dozvie podrobnosti, a zalomí rukami. „Úbohý August! Takého fagana si zavesil na krk! Prečo si ho adoptoval?“

„Mne je ľúto hlavne Svetlany,“ poznamená Hilda. „Robí si o Mišu veľké starosti.“

„Na to má ozaj dôvod!“ nemilosrdne konštatuje Elsa. „Zostala v kanvici káva? Dala by som si ešte dúšok...“

Hilda si musí po stý raz vypočuť, že Mišov otec bol nesvedomitý človek a že chlapec nevyrastal v slušnej rodine. A to sa neskôr prejaví.

„A čo je inak nové?“ preruší ju Hilda. „Myslím, čo sa týka kaviarne.“

Elsa pokrčí plecom. Všetko je vraj po starom, žiaľ, majú málo hostí, zato dôkladne poupratovali, vyleštili zrkadlá, vyzdobili výklady a Addi natrel vonkajšie stolíky.

„Slnečníky cez zimu trochu vybledli, ale myslím, že ešte jednu sezónu vydržia.“

Hilda má iný názor. Uvažuje o dvoch pestrofarebných markízach, aké majú oproti u *Bluma*. Tam hostí chráni pred slnkom osem markíz a sedia v moderných prútených kreslách s mäkkými vankúšmi. Alma Knaussová, ktorá zavše zavíta do kaviarne *U anjela*, síce rozprávala, že tie prútené kreslá pri každom pohybe nepríjemne vŕzgajú. Napriek tomu s priateľmi a známymi často u *Bluma* večeria.

„Markízu? Čo ti to napadlo?“ rozčúli sa Elsa. „Kde by sme na to vzali peniaze?“

Hilda musí znovu vysvetľovať, že do kaviarne treba investovať, aby mohli s ostatnými držať krok. Matka jej však vytmaví, že peniaze, ktoré pred ôsmimi rokmi investovali, kaviarni *U anjela* neprospeli, lebo už nemá atmosféru umeleckej kaviarne. Len preto k nim chodí tak málo hostí.

Hilda nemá náladu hádať sa. Poznamená len, že treba pozerať dopredu a nevracať sa do minulosti. Rozhodne by mali kúpiť pestrofarebnú markízu a nové stoličky.

„Radšej vyčkajme, Hilda,“ namietne Elsa a naleje si zvyšok kávy. „August musí najprv vybaviť tú nepríjemnú záležitosť s úradmi.“

„O čo ide?“

Vraj prišiel list. Nie, Elsa ho už nemá, hneď ho dala Augustovi, aby sa o to postaral.

„Chcú, aby sme si dali skontrolovať statiku domu. Kvôli prípadnému poškodeniu počas vojny. Pretože napravo od nás bolo všetko zbombardované, chápeš?“

Hilda to chápe. Dobre si pamätá, ako s matkou utekali medzi troskami a obe plakali od šťastia, lebo ich dom ešte stál.

„Keď zistia nejaké škody, musíme to dať opraviť. Mohla by sa totiž zrútiť celá stena a zraniť okoloidúcich.“

To sa pred časom skutočne stalo, ale našťastie nikto neprišiel o život. Pravda, kaviareň *Uanjela* stojí priamo na rušnej ulici a čoraz hustejšia doprava má tiež istý dopad na statiku. Keď okolo prechádza ťažký nákladiak, hore v Hildinom byte sa chveje jedálenský stôl a poháre v sekretári ticho cinkajú.

„August to musí odmietnuť, veď ani netušíme, aké náklady by sme s tým mali. Mohlo by nás to stáť tisíce...“

„Keď je dom ozaj poškodený, musíme niečo podniknúť, mami,“ namietne Hilda.

Elsa sa rozčúli. Vraj je to nezmysel. „Tento dom stojí vyše sto rokov pevne ako skala,“ tvrdí. „Žili tu moji rodičia, ja som tu vyrástla, a ty s tvojimi bratmi takisto...“

„Predtým tu nepadali bomby, mami...“

„Nie, nie, August to dá do poriadku!“ odbije ju matka. „Také nezmyselné výdavky si nemôžeme dovoliť, Hilda!“

„Dobre teda. Zvážme najprv markízu a nové vonkajšie stoličky...“

Elsa sa však rázne postaví proti šikovnému ľahu dcéry. Momentálne im na renovovanie nezvyšujú peniaze, môžu byť radi, že sa kaviareň nedostala do mínusu.

Hilda si vzdychne, lebo sa nedostala ani o krok dopredu. Našťastie je najvyšší čas zobudiť dvojičky a matka im ide natrieť chleby do školy.

„Vezmem dolu nejakú bielizeň na pranie,“ oznámi. „Aby ste si mali čo obliecť.“

Od minulého roku sú hrdými vlastníkami práčky, ktorú umiestnili do práčovne v pivnici. Používajú ju však len na farebnú bielizeň. Biele košele, obrusy, obrúsky a uteráky Elsa vyvára ako predtým vo veľkom kotle. Potom použitú vodu prelejú do vedra, vyperú v nej ponožky a napokon ňou umyjú pivničné schody.

Keď chlapci s frflaním odídu do školy, Hilda má konečne čas vybalíť kufre a trochu upratať byt. Andi do jedného kufra prepašoval vrecko s kameňmi a riečnymi mušličkami. Je nadšený zberateľ všetkého možného, v jeho šatníku sa vršia škatule od cigár, kde nabok starostlivo napíše, čo obsahujú.

Minerály, leto 1958, Neuville, dole pri rieke alebo: Mušle a mŕtvy rak, leto 1958, Neuville, dole pri rieke.

Vo Frankovom kufri nájde škatuľku cigariet Gauloises a strčí si ju do vrecka na zástere. Takže niekto tu tajne fajčí. Rozhodne to musí povedať Jeanovi-Jacquesovi.

V kaviarni dnes obsluhuje Luisa, Hilda pôjde dolu až okolo pol jedenástej. Vtedy sa tam zjaví aj otec a naraňajkuje sa. Hilda už na schodoch počuje, že dole sa hádajú.

„Tá šľahačka je pokazená!“

„To si neviem predstaviť...“

„Ochutnajte ju. Je kyslastá...“

„Nezdá sa mi...“

„Tú tortu si zjedzte sama!“

To sa hlasno sťažuje Alma Knaussová. Hilda sa náhli dolu schodmi, aby pozdravila vernú zákazníčku.

„Ach, Hilda!“ zvolá Alma. „Už ste sa vrátili z dovolenky? Aj ja sa chystám navštíviť južné Francúzsko. Provensalsko, kde sa to kedysi hmýrilo trubadúrmi... Kolíska európskej literatúry...“

Hilda u svojej svokry nič také nepobadala, ale nadšene prikyvuje a básní o slnku, čistých riekach, výbornom víne a malebných domoch z kameňa. Potom poznamená, že s tou tortou ju to mrzí a že káva ide, samozrejme, na účet kaviarne.

„To sa niekedy môže stať,“ utrúsi Alma Knaussová blahosklonne a kývne Else, ktorá stojí s meravou tvárou vedľa vitríny so zákuskami.

Keď Knaussová odíde, Hilda sa ubezpečí, že v kaviarni nie sú žiadni hostia a spustí.

„Mami, tie dve torty tu boli ešte predtým, než sme odišli na dovolenku!“

Luisa zarazene mlčí. Elsa tvrdí, že predsa za drahé peniaze kúpili chladiacu vitrínu. Ona ako každý týždeň upiekla tri čerstvé torty, ale nedalo jej, aby tie staré vyhodila.

„Mami, už stokrát som ti povedala, že starý tovar nesmieme predávať. Chceš, aby prišli z hygieny?“

Elsa sa rozhorčí. Počas vojny piekli koláče z kukuričnej múky a sušených vajec. Vtedy boli všetci vďační, nikto nefrflal. Dnes ľudia nepoznajú mieru, chcú len to najlepšie a čo nie je dosť dobré, jednoducho vyhodí.

„Je to hriech! Tá šľahačka nie je kyslá, len trochu obschnutá. Pokojne sa to dá jesť.“

Luisa rýchlo vyjde von, aby dala na stoly popolníky, a Elsa vyzývavo pozrie na muža. Aj on by mal niečo povedať, napokon jej slúbil, že vždy bude stáť na jej strane. Heinz však vie, že nemá zmysel miešať sa do ženských hádok, preto len odmietavo mávne rukou a sadne si na svoje miesto.

„Možno sa to dá jesť, mami, ale nemôžeme to predávať! Čo to nechápeš?“

Elsa to, samozrejme, vie, ale v tej chvíli to nie je ochotná priznať. Hilda mlčky podíde k vitríne, vyberie z nej torty a odnesie ich do kuchyne. Prstom naberie trochu šľahačky a oblizne ju. Kyslá. A ako!

Otvorí chladničku a skontroluje potraviny v nej. Šľahačka je v poriadku, ale musia ju čo najskôr spracovať. Vytriedi marmeládu, lebo je na nej pleseň. Maslo môžu ešte jeden deň použiť. Do vajec, bohužiaľ, nemôže nakuknúť. Šunka, syr a saláma na raňajky už tiež nie sú čerstvé.

„Čo mám robiť, keď hostia nechodia?“ poznamená Elsa a dá si ruky v bok. „Nemôžem predsa všetko vyhodiť.“

„Keď budeš hosťom servírovať staré veci, onedlho bude kaviareň celkom prázdna!“

„Ach, rob si, čo chceš!“ odvrkne Elsa a odíde za mužom, aby sa mu vyžalovala.

Hilda rezignovane zavrie chladničku a hodí načatý pohár s marmeládou do smetiaka. Tak to nemôže pokračovať. Matkine torty boli kedysi vychýrené, ale medzičasom vyšli z módy. U *Bossonga* ponúkajú ananášové tortičky s jemnou horkou čokoládou, pomarančové tortičky s likérom alebo egrešové s bezé. Aj torty s vaječným koňakom alebo s marcipánom. Maslový krém s mandľami. Vitríny na zákusky u *Bluma* aj u *Bossonga* sú plné dobrôt, ktoré ešte pred niekoľkými rokmi predstavovali nepatričný luxus.

Hilda uvažuje, že musia prejsť na nové recepty. Možno by to bolo riešenie. Keby piekli najlepšie torty vo Wiesbadene, hostia by určite prišli.